

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

100 Pallia praelatis donat centesima multis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

C. III. § Prima sedis Episcopus non appelletur principi sacerdotum, vel summus sacerdos.

Item ex concilio Africano, cap. 6.

Primus a sedis Episcopus non appelletur princeps sacerdotum, vel summus sacerdos, aut aliquid hujusmodi, sed tantum primus sedis Episcopus.

3 pars. Universalis autem nec etiam Romanus Pontifex appellatur.

C. IV. § Nec etiam Romanus Pontifex universalis appellandus.

Unde Pelagius II. epist. omnibus Episcopis illi- citem a Constantinop. convocatis, etc.

Nillus b. Patriarcharum universalitatis e. vocabulo unquam utatur: quia si unus d. Patriarcha universalis dicitur, Patriarcharum nomen ceteris derogatur. Sed absit hoc, absit a fidelis cuiusquam mente, hoc sibi vel velle quempiam arripere, unde honorem fratrum suorum imminuere ex quantulaeque parte videatur. Quapropter charitas vestra neminem unquam suis in epistolis universalem nominet, ne sibi debitum subtrahat, cum alteri honorem defert indebitum.

C. V. § De eodem.

Item Gregorius Eulogio Patriarchae Alexandrino, lib. 7. epist. 30. in d. l. i.

Ecce e. in praefatione epistola, quam ad meipsum qui prohibui, direxistis, superba appellationis verbum, universalem me Papam dicentes, imprimere curastis. Quod peto, dulcissima mihi sanctitas vestra ultra non faciat: quia vobis subtrahitur, quod alteri plus, quam ratio exigit, praeberet. Ego enim non verbis quae prosperari, sed moribus, nec honorem esse deputo, in quo fratres meos honorem suum perdere cognosco. Meus honor est, fratrum meorum solidus vigor. Tunc ego vere honoratus sum, cum singulis quibusque honor debitus non negatur. Si enim universalem me Papam vestra sanctitas dicit, negat se hoc esse, quod me fatetur universalem. Sed absit hoc. Recedant verba, quae vanitatem inflant, & charitatem vulnerant.

Apud B. Gregorium hoc sequuntur. Et quidem in sancta Chalcedonensi synodo, atque post a subsequentibus patribus hoc praedecessoribus meis oblatum vestra sanctitas novit. Sed tamen nullus eorum uti hoc unquam vocabulo voluit, ut dum in hoc mundo honorem sacerdotum diligenter omnium, apud omnipotentem Deum, custodirent suum. Quam rem etiam plenus exponit, lib. 4. epist. 22. Refert autem B. Thomas in opusculo contra errores Graecorum, totam illam synodum sancto Leoni sic acclamasse, Leo sanctissimus Apostolicus & Oecumenicus, id est, universalis Patriarcha per multos annos vivat. Et Leo IX. Michaeli Constantino- politano Archiepiscopo de hac eadem appellatione scribens ait, Licet magno Leoni praedecessori nostro, & successoribus ipsius hoc sancta decrevit Chalcedonensis synodus. Sed in multis quoque libellis, qui actione tercia ejusdem synodi habentur, haec est inscriptio, Sanctissimo ac beatissimo universali Patriarchae magno Romae Leoni. Et in codicibus multarum epistolarum ad Romanos Pontifices, quae manuscriptae in Vaticana bibliotheca servantur (quarum multa exempla sunt penes praesentem), ad Hormisdam Papam pliusquam trecenti Archiepiscopi ac monachi secunda Syria sic scribunt, Sanctissimo ac beatissimo orbis terrae Patriarchae Hormisdae, continenti sedem principis Apostolorum Petri, deprecatio & supplicatio ninimorum Archiepiscoporum, & cetero-

a Ex Carthag. 3. cap. 29. Polyb. lib. 2. tit. 26. Burchard. lib. 1. cap. 3. lvo part. 3. cap. 57. b Polycarp. lib. 2. tit. 25. Anselm. lib. 6. c. 136. c. al. hoo tunc profano vocabulo. d. orig. d. al. summus. e. orig. Ioan. Diac. lib. 3. cap. ultim. f. Polycarp. lib. 2. tit. 26. Ansel. lib. 6. cap. 131.

rum monachorum secunda Syria. Et in media forma sola. Quoniam Christus Deus noster principem patrum, & doctorem & medicum animarum confititur nostrum sanctum Angelum, dignum est passionem, quae nobis contigerunt, exponere, etc. Anselmus quoque contra Episcopos ad eundem Hormisdam sic scribit: Dum religio statui, & plenae catholicae fidei regulis perspicuis venire, ut gregem per tota vobis universali. Ecce membra committum, pervigili cura me ad horationem format. Et Ioannes Episcopus Nicopolitanus ad eundem. Deo ter ad vestras orationes concuro, ut iuxta consuetudinem Apostolicae sedis vestre cunctarum ecclesiarum, & Nicopolitanorum habere dignemini, secundam antiquam speciem dispositionem vestram. Et in viario Liberati, cap. 22: Episcopus patere hoc Imperatori deo vero Papa, aut, multos esse in hoc mundo reges, & esse unum, sicut ille Papa est super ecclesiam mundatius. Et Regino Germanus lib. 11. Chronicon non de Nicolao loquens, sepe illum vocat universalem Pontificem. Sed ista illius, quae nescit, a Apostolica sedis Patriarcha Constantinop. exponit his verbis. Dicitur enim universalis ecclesia, de universis constat ecclesiis, quae Graeco sermone catholica nominatur, & secundum hanc acceptionem vocabuli, ecclesia Romana non est universalis ecclesia, pars universalis ecclesiae, prima videlicet, & praecipua veluti caput in corpore, quoniam in ea plenitudo testatis existit, ad ceteras autem pars aliqua plenitudo derivatur. Et dicitur universalis ecclesia illa, quae sub se continet ecclesias universales. Et secundum hanc nominis rationem Romana tantum ecclesia universalis nuncupatur, quoniam ipsa sola singulari privilegio dignitatis ceteris est praetata, sicut & Deus universalis Dominus appellatur (non quasi iam divinitus species aut specialissimas, aut etiam subalternas) quoniam omnia sub eius Dominio continentur. Etenim una generalis ecclesia, de qua veritas inquit ad Petrum [Tu es Petrus, & super hanc Petram aedificabo ecclesiam meam.]

DISTINCTIO C.

Episcopo autem ordinare ante pallium accepit Archiepiscopo, nec primati, nec Patriarcha licet, ex auctoritate Pelagii Papa (licet minus videtur datur intelligi).

C. I. § Intra tres menses fidem suam exponere, pallium postulare a Romana ecclesia quaeque metropolitana studeat.

Aut enim Pelagius Papa.

Quoniam b quidam metropolitanorum fidem a postolicae exponere detrahentes, usum pallii neque petunt, neque percipiunt, ac per hoc Episcoporum consecratio viduaris ecclesiis non sine periculo praeterita placuit, ut quisquis metropolitanus ultra tres menses consecrationis suae, ad fidem suam exponendam, pro- umque suscipiendum, ad Apostolicam sedem non venerit, commissi sibi careat dignitate, sique metropolitanis alius licentia, post secundam & tertiam communionem, viduaris ecclesiis cum consilio Romani Pontificis, ordinando Episcopos, subvenit. Si a vero consecrandi Episcopi negligentia provenerit, ut ultra tres menses ecclesia viduata consistat, communione privetur, quousque, aut loco cedat, aut se consecrandum ostendat.

a Matth. 16. b Polyb. lib. 2. tit. 26. Burchard. lib. 1. cap. 3. cap. 91. lvo part. 5. c. 136. Pamm. l. 3. c. 11. c. al. Episcopo. d. Innocent. III. lib. 1. epist. 17. e. al. praebere.

non differat. Quod si ultra quinque menses per suam negligentiam reituerit viduatam ecclesiam, neque ibi, neque alibi consecrationis donum percipiat: imo metropolitani sui iudicio cedat.

¶ *Burchardus, Anselmus & auctor Panormia citant ex decret. Damasi: Ivo vero citat ut Gratianus, itemq. Innocentius III. lib. 1. epist. 17. Bituricensi Archiepiscopo (qua incipit, Ne si uniuersa) refert paragr. Si vero conferantur. ex eodem Pelagio.*

C. II. ¶ Honor pallii non datur, nisi meritis exigentibus, & fortiter postulanti.

Item Gregorius Papa Brunichilde Reginae, lib. 7. epist. 5.

¶ **P**arisa a consuetudo obtinuit, ut honor pallii, nisi exigentibus causarum meritis, & fortiter postulanti dari non debeat.

C. III. ¶ De eodem. PALEA.

Item Ioanni Cornuthorum Episcopo, lib. 4. epist. 55. seu cap. 99.

¶ **N**ovit * sanctitas b tua, quia prius pallium, nisi dato commodo, non dabatur. Quod quoniam incongruum erat, factio concilio ante corpus B. Petri Apostolorum principis, tam de hoc, quam de ordinationibus aliquid accipere, sub districta interdictione veruimus. Oportet ergo, ut neque per commodum, neque per gratiam, aut quorundam supplicationem aliquos ad sacros ordines consentiat vel permittat adduci.

¶ *Hec palea habetur in plerisq. vetustis exemplaribus. 3 pars. Causarum vero merita accipienda sunt, ut & is, qui postulat, mereatur accipere, & fidei sua professionem prius iuramento confirmet, & apostolice decretis, atq. synodalibus statutis se obediuntur nihilominus caveat. Pallio autem non nisi certis diebus, & intra ecclesiam ad Missarum solennia cuiquam Metropolitanano uti licebit.*

C. IV. ¶ Nisi post consuetam fidei professionem pallium dari non debeat.

Unde Ioannes Episcopus Vuliberto 1 Agrippinensi Episcopo.

¶ **O**ptatum d tibi pallium nunc conferre nequiuimus: quia fidei tua paginam minus, quam oporteat, continere reperimus: cum videlicet ea nullam sanctorum universalium synodorum, in quibus fidei nostrae symbolum continetur, nec decretalium Pontificum Romanorum consuetudinem secundum morem feceris mentionem: sed nec illam propria subscriptione munieris, nec aliquem, qui hanc iurjurando firmaret, miseris.

¶ *Vuliberto] Restitutum est hoc nomen ex Anselmo. Nam antea erat, Giliberto: Nam Regino in ea atate, qua Ioannes octauus Romana ecclesia presuit, meminuit Vuliberti Episcopi Agrippinensis: & inter epistolas Ioannis Pape octavi, que in bibliotheca Vaticana seruantur, est epistola alterius arg. ad eundem: & Desiderius refert integram ejusdem Ioannis epistolam ad eundem Vulibertum.*

C. V. ¶ Quis pallium desiderat accipere, prius a se removere illicita promittat.

Item Gregorius Aregio Episcopo Francorum, lib. 7. epist. 111.

¶ **I**n ea synodo, quam contra simoniacam haresin per fratrem, & Coepiscopum nostrum Syagrium decreuimus congregari, sanctitatem vestram volumus interesse, atque eidem fratri ita pallium, quod transmisiimus, tribui, si prius se promiserit illicita, quae prohibuimus per definitionem synodicam, a sancta ecclesia removere. De qua synodo omnem nobis subtiliter ordi-

a Anselm. lib. 6. c. 93. Polyb. lib. 2. tit. 24. Ioan. Diac. lib. 3. ca. 5. b Anselm. lib. 6. c. 90. Polyb. l. 2. tit. 1. c al. fraternitas vestra. orig. c. 1. quest. 1. c. de ordinationibus. d Anselm. lib. 6. cap. 92. e Anselm. lib. 6. c. 90.

nem tuam fraternitatem volumus scriptis difcurrentibus nunciare, ut ipse, cuius nobis sanctitas valde experta est, nos reddas de omnibus certiores.

C. VI. ¶ Non nisi ad Missarum solennia Archiepiscopo uti pallio licet.

Item Virgilio Episcopo Arelatensi, lib. 4. epist. 51. seu cap. 95.

¶ **P**allium a tibi transmisiimus, quo fraternitas tua intra ecclesiam ad sola Missarum solennia utatur.

C. VII. ¶ De eodem. PALEA.

Item Ioanni Ravennati Episcopo, lib. 2. epist. 34. seu cap. 93. indict. 11.

¶ **N**on b multum temporis intervallum est, quod quaedam nobis de tua fraternitate fuerunt nunciata, de quibus vobis, veniente illuc Castorio notario sancta, cui Deo auctore praedemus, ecclesia, subtiliter nos indicasse meminimus. Pervenerat namque ad nos quaedam in ecclesia vestra contra consuetudinis, atque humilitatis i tramitem geri, quae sola, ut bene nostis, est officii sacerdotalis erectio. Quae, si sapientia vestra manuet, vel cum Episcopali suscepisset studio, non de illis accendi debuerat, sed oportuerat te hac eadem cum gratiarum actione corrigere.

¶ *Humilitatis] Restitutum est hic locus ex ipsa epistola. Antea enim legebatur, contra utilitatem ecclesiae, & consuetudinis tramitem geri: quae sola ut bene nostis, est officii sacerdotalis ereptio.*

C. VIII. ¶ De eodem.

Item Ioanni Episcopo Ravennati, in eadem epistola.

¶ **C**ontra e morem quippe ecclesiasticum est, si non patientissime toleratur, (quod ad vobis absit) etiam iniusta correctio d. & infra. ¶ Illud frater charissime tibi non putamus ignotum, quod penes de nullo metropolitano in quibuslibet mundi partibus sit auditum, extra Missarum tempus, usum sibi pallii vindicasse. Et quod bene hanc consuetudinem generalis ecclesiae noveritis, vestris nobis manifestissime significastis Epistolis: quibus praecipuum beatae memoriae praedecessoris nostri Ioannis Pape nobis in subditis transmisiistis annexum, continens omnes consuetudines ex privilegio praedecessorum nostrorum concessas, vobis, ecclesiaeque vestrae debere servari. Constatemini igitur aliam esse generalis ecclesiae consuetudinem, postquam ea, quae vos geritis, vobis ex privilegio vindicatis. Nulla ergo vobis in hac re, ut arbitramur, poterit remanere dubietas. Aut enim mos omnium metropolitanorum etiam a tua est fraternitate servandus, aut si tuae ecclesiae aliquid specialiter dicit esse concessum, praecipuumve a prioribus Romanae urbis Pontificibus, quod haec Ravennati ecclesiae sunt concessa, a vobis oportet ostendi. Quod si hoc non ostenditur, restat, postquam talia agere neque consuetudine generali, neque privilegio vindicatis, ut usurpasse te comprobet, quod fecisti & infra. ¶ Decorari pallio volumus, forsitan moribus indecori, dum nihil in Episcopali cervice splendidius fulget, quam humilitas. Oportet igitur fraternitatem tuam, si honores suos sibi quibuslibet argumentis stabili proposuit mente defendere, aut generalitatis usum ex non scripto sequi, aut ex scriptis a privilegiis se tueri. Quod si postremo nihil horum est, aliis metropolitanis huius te praebere nolumus praesumptionis exemplum.

¶ *5 pars. Privilegia quoque cum usu pallii semper debent concedi.*

a Anselm. lib. 6. cap. 95. b Anselm. lib. 6. c. 87. c Anselm. lib. 6. cap. 95. Polyb. lib. 2. tit. 20. d al. correctio. e al. scripto privilegio.

